

Bijlage 2 – Toelichting op het Risicoprofiel en de beleidsagenda

1) Inhoud

De veiligheidsregio heeft de wettelijke taak iedere vier jaar een Regionaal Risicoprofiel en een Regionaal Beleidsplan vast te stellen. Iedere veiligheidsregio moet op grond van de Wet Veiligheidsregio's beschikken over een risicoprofiel dat aangeeft op welke regionale risico's de veiligheidsregio zich moet voorbereiden. Op basis van dit risicoprofiel stelt het bestuur van de veiligheidsregio een beleidsplan vast waarin is opgenomen hoe de regio zich voorbereidt op de beschreven risico's. De Wet veiligheidsregio's bepaalt dat het bestuur van de veiligheidsregio het risicoprofiel vaststelt na overleg met de raden van de deelnemende gemeenten. Daarbij verzoekt het bestuur de raden ook hun wensen kenbaar te maken over het in het beleidsplan op te nemen beleid.

Als de Wet Veiligheidsregio's strikt gevolgd wordt haalt de VR eerst de wensen van de raden ten aanzien van het Beleidsplan op, alvorens dit uit te werken. De burgemeesters gaan daarna nogmaals met de raden in overleg over het concept Beleidsplan waarin deze wensen zijn verwerkt. Wat echter vooral van belang is, is dat het goede gesprek met de raden wordt gevoerd. Zodat de raden echt betrokken zijn bij het beleid en hun wensen goed verwerkt kunnen worden. Voorafgaand aan de vorige beleidsperiode is dit gedaan door de gemeenten zelf, ondersteund door de veiligheidsregio, in de vorm van Kaderstellingen vanuit de gemeenteraden. De VR stelt deze keer de volgende procesgang voor: op basis van de input uit de bestuursconferentie 2018 (waar alle burgemeesters zijn gehoord) en in vervolg op de Kaderstellingen van de gemeenteraden uit de vorige beleidsperiode, heeft de VR reeds een Beleidsagenda uitgewerkt die de basis zal vormen voor het Beleidsplan 2020–2023 (beleidsuitgangspunten). Hierover voert de VR overleg met alle gemeenteraden. De VR voegt beide stappen derhalve samen. Dit is gedaan om de samenhang beter duidelijk te maken, op één moment een toelichting te kunnen geven en het gesprek te voeren en de gemeenteraden hiermee beter te faciliteren in hun kaderstellende rol. Met alle input wordt vervolgens het Risicoprofiel vastgesteld en het Beleidsplan 2020–2023 verder uitgewerkt. Wanneer dit niet tot wezenlijke wijzigingen leidt, anders dan invulling van de wensen van de gemeenteraden, wordt het ingevulde Beleidsplan niet meer ter bespreking voorgelegd aan de gemeenteraden. Het Algemeen Bestuur zal hierover een besluit nemen in haar vergadering van juli 2019.

Concept Actualisatie Risicoprofiel 2018

Het concept Risicoprofiel (bijlage) vormt een belangrijke bouwsteen voor het in november 2019 vast te stellen Beleidsplan Veiligheidsregio Brabant-Noord 2020–2023. Het betreft een technische analyse van regionale risico's en een beleidsadvies voor prioritering van de aanpak van deze risico's. Het voorliggende risicoprofiel is bedoeld als een objectieve bouwsteen en kan afwijken van de maatschappelijke beleving van risico's. Juist voor deze beleving bij risico's zal het gesprek met de gemeenteraden worden aangegaan en kunnen de raden hun wensen en opmerkingen in de vorm van een zienswijze meegeven. Het objectieve plan aangevuld met de zienswijzen vormt de input om te komen tot een juiste focus van het beleidsplan: welke veiligheidsvraagstukken zijn belangrijk en wat gaan we daar voor doen? Dit wordt vervolgens gekoppeld aan de thema's uit de Beleidsagenda 2020–2023.

Waarom een actualisatie van het Risicoprofiel?

De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in 2011 het Regionaal Risicoprofiel 2011 vastgesteld, dat de veiligheidsrisico's voor deze regio in beeld brengt. Dit dient elke vier jaar te worden geactualiseerd, zoals dat ook in 2014 is gebeurd.

Wat staat er in de Actualisatie Risicoprofiel?

Met de Actualisatie Risicoprofiel 2018 heeft de Veiligheidsregio Brabant-Noord (in casu: een werkgroep met daarin ook vertegenwoordigers van de gemeenten) het Regionaal Risicoprofiel 2011 en de actualisatie uit 2014 onder de loep genomen en daarbij de volgende vragen gesteld:

- Zijn er sinds 2014 risico's afgevallen of bijgekomen?
- Zijn de risico's meer of minder waarschijnlijk geworden?
- Zijn de effecten van (de incidenten en calamiteiten als gevolg van) de risico's groter of kleiner geworden?
- Hebben zich de afgelopen vier jaar rond de risico's relevante ontwikkelingen voorgedaan of worden deze in de komende vier jaar verwacht?
- Welke beleidsadvies geeft de veiligheidsregio voor de risico's?
- Welke risico's hebben de politieke of bestuurlijke aandacht gekregen?

Er zijn geen nieuwe risico's bij gekomen, wel trends

Volgens de Veiligheidsregio Brabant-Noord zijn er de afgelopen vier jaar geen nieuwe risico's bijgekomen en geen risico's afgevallen. Deze uitkomst is het resultaat van een landelijk gestandaardiseerd beoordeling, aangevuld met een beoordeling door regionale experts op basis van eigen inzicht en ervaring. De maatgevende scenario's van alle risico's zijn gelijk gebleven. Dit neemt niet weg dat er ontwikkelingen zijn binnen sommige thema's. In het concept Risicoprofiel (bijlage) is een tabel opgenomen waarin de risico's, maatgevende scenario's (ergst denkbaar) en ontwikkelingen zijn beschreven.

Ook al zijn de risico's gelijk, er zijn wel trends waar te nemen in bijzondere oorzaken of aanleiding, die invloed hebben op een of meerdere risico's. De actualiteit vereist dat deze ontwikkelingen apart worden benoemd, gevolgd en leiden tot een specifieke aanpak. Deze thema's waarbinnen deze ontwikkelingen zich afspelen zijn:

- Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld (TGB) en
- Informatieveiligheid (cybersecurity).

Terugblik beleidsadvies vorige periode

In de voorgaande beleidsperiode hebben vijf risico's extra aandacht gekregen:

- Overstroming

In de voorgaande beleidsperiode zijn door de veiligheidsregio naar aanleiding van het risicoprofiel 2014 de volgende activiteiten ondernomen:

- Start Project Overstromingen VRBN (waaronder de aanpassing van scenario's, inclusief de binnen rivieren, en de impactanalyse)
- Actualisatie Coördinatieplan Hoogwater
- Opstarten impactanalyse op vitale infrastructuur als bijvoorbeeld uitval van elektriciteit en de gasvoorziening (n.a.v. de aangepaste scenario's)

Dit risico komt terug in het huidige beleidsadvies.

- Natuurbrand

In de voorgaande beleidsperiode was het doel de samenwerking en communicatie tussen betrokken partijen als natuurbeheerders, hulpdiensten, gemeenten, recreanten en grondeigenaren te verbeteren. Hiervoor zijn activiteiten volgend uit de inmiddels opgeheven provinciale taskforce en afstemming met betrokkenen geborgd in de reguliere overleggen.

Er zijn voor dit risico geen beleidsadvies meer voor de komende beleidsperiode.

- Brand in een gebouw met verminderd redzame personen

In de voorgaande beleidsperiode is er verder geïnvesteerd in het stimuleren van het (brand)veiligheidsbewustzijn van zorgbehoefigen en zorgverleners. Hiervoor zijn de volgende activiteiten ondernomen:

- De GHOR en brandweer werken binnen diverse projecten samen met partners als het Rode Kruis en belangengroepen.
- De GHOR voert jaarlijks klantgesprekken per instelling en organiseert netwerkbijeenkomsten, waarbij casuïstiek wordt besproken en het opleiden, trainen en oefenen van zorginstellingen wordt gestimuleerd.
- In 2019 zal de GHOR in afstemming met de brandweer, bevolkingszorg en andere partijen opnieuw een doelgroep bepaling doen om inzicht te krijgen in onder andere de (kleine) woonvormen en mogelijke veiligheidsrisico's, om vervolgens verder te onderzoeken welke maatregelen en voorzieningen gewenst zijn om de zelfredzaamheid verder te versterken.

Naast de uitwerking van de bovenstaande activiteiten zijn voor dit risico geen beleidsadviezen meer voor de komende beleidsperiode.

- *Ongeval spoorvervoer*

In de voorgaande beleidsperiode zijn door de veiligheidsregio de volgende activiteiten ondernomen:

- Deelname aan het project Hoogfrequent Spoor (PHS)
- Uitvoeren van een effectenstudie (door het ifv en TNO) om de risico's en de gevolgen goed te duiden voor de betrokken gemeenten. De resultaten worden in maart 2019 verwacht
- Starten met het vormgeven van de risicocommunicatie.

Aangezien de aanpassing van het spoortracé in de volgende beleidsperiode plaatsvindt komt dit risico terug in het huidige beleidsadvies.

- *Verdrukking in menigte*

Aan het vorige beleidsadvies is opvolging gegeven door per mei 2018 een regisseur evenementen binnen de sector Crisisbeheersing & Rampenbestrijding aan te stellen. Deze heeft als opdracht het thema evenementenveiligheid binnen de Veiligheidsregio te professionaliseren door het actualiseren van regionaal beleid, het organiseren van kennisdeling en het door ontwikkelen van de adviesfunctie van de Veiligheidsregio aan gemeenten inzake evenementen. Crowd-management is een onderdeel van deze ontwikkelingslag. Er zijn voor dit risico geen beleidsadviezen meer voor de komende beleidsperiode.

Beleidsadvies: Twee risico's en één thema vragen meer aandacht

Voor het beleidsadvies is overwogen of een onderwerp politiek-bestuurlijke aandacht vraagt, er (landelijke) ontwikkelingen spelen en/of er behoefte aan nieuw is om een risico beter te beheersen. De Veiligheidsregio Brabant-Noord heeft in de Actualisatie Risicoprofiel 2018 twee risico's en één thema geselecteerd die in de komende beleidsperiode extra aandacht verdienen.

- *Risico 1 : Overstroming*

Er is nog steeds veel aandacht voor dit risico. Zo worden er landelijke handreikingen ontwikkeld, die verder binnen de veiligheidsregio's met hun partners dienen te worden geïmplementeerd. Deze zaken worden binnen het programma waterveiligheid opgepakt en leiden tot het verder in beeld brengen van de impact van de regionale overstromingsscenario's en de doorvertaling naar operationele en bestuurlijke voorbereiding.

- *Risico 14 : Ongeval spoorvervoer*

Dit risico speelt met name op het traject Meteren–Boxtel. De bouw voor de her–routing is gestart. De einddatum is nog onzeker, maar ligt in ieder geval na de komende beleidsperiode (2023). Daarna is er sprake van een significante toename van het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor, waardoor het groepsrisico op de locaties liggend aan het soortraject Meteren–Boxtel zullen stijgen. Deze ontwikkelingen zullen binnen het project Hoogfrequent Spoor (PHS) nauwlettend gevolgd worden.

- *Thema Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld*

Het gezamenlijk programma Terrorismegevolgbestrijding / Extreem geweld tussen de veiligheidsregio's Brabant–Noord en Zuid–Oost zal in de komende beleidsperiode verder vorm krijgen. Vanuit het programma en vanuit landelijke ontwikkelingen dienen diverse zaken afgestemd en uitgewerkt te worden.

Het thema Informatieveiligheid (cybersecurity) is niet opgenomen in het beleidsadvies. Dit thema wordt wel nauwlettend gevolgd, maar hiervoor worden nog geen regionale activiteiten voorzien in de komende beleidsperiode. Aandacht voor het thema vindt veelal nog op landelijk niveau plaats.

Gemeentelijke pagina

Elk risico dat is genoemd in het Risicoprofiel kan zich uiten in één of meer scenario's. Zo zijn er vijf reële scenario's denkbaar bij het risico Overstroming. Niet elk risico en niet elk scenario kan zich manifesteren op elke gemeente. Om een helder beeld te schetsen van de relevante risico's en scenario's per gemeente is ervoor gekozen om een uitsnede te maken per gemeente, de zogenaamde 'gemeentelijke pagina' (bijlage).

Beleidsagenda Veiligheidsregio Brabant–Noord 2020–2023

De beleidsagenda (bijlage) is een beschrijving op hoofdlijnen van de opgaven voor de veiligheidsregio in de periode 2020–2023 en de vertaling ervan naar ambities en bijhorende doelen. De beleidsagenda is een tweede, belangrijke, bouwsteen voor het in 2019 vast te stellen Beleidsplan Veiligheidsregio Brabant–Noord 2020–2023.

Uitkomsten van de bestuursconferentie: de beleidsagenda 'Samen Veiliger'

De strategische bestuursconferentie van april 2018 heeft een heldere koers opgeleverd voor veiligheidsregio Brabant–Noord. Het Algemeen Bestuur heeft grofweg 3 grote strategische opgaven voor de veiligheidsregio benoemd voor de periode 2020 – 2023. Op grond van deze opgaven is een aantal ambities met doelstellingen voor deze periode geformuleerd. De opgaven in combinatie met de ambities en doelen vormen samen de beleidsagenda "Samen Veiliger."

Hoofdoggaven voor de veiligheidsregio in de periode 2020 – 2023



Doorgroeien tot een informatiegestuurde netwerkorganisatie die in staat is om regie te voeren om complexe veiligheidsvraagstukken in Brabant–Noord;



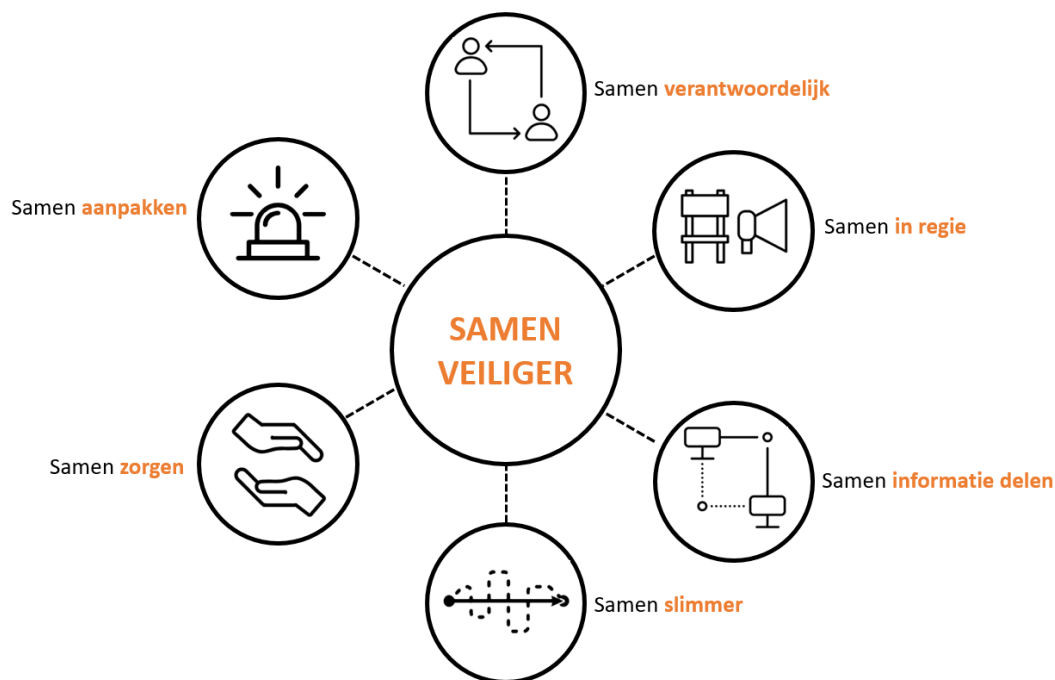
Verbeteren van het samenspel tussen gemeenten als opdrachtgever/eigenaar en de organisatie van de veiligheidsregio als opdrachtnemer. Deze opgave verlangt goede advisering aan colleges en gemeenteraden vanuit de veiligheidsregio en vanuit de gemeenten. Ook zal de informatievoorziening aan de colleges en gemeenteraden over de belangrijkste prestaties van de veiligheidsregio moeten verbeteren;



Organiseren van sterke, gelijkwaardige, 'kolommen' zoals Brandweer, GHOR en Bevolkingszorg. De netwerkorganisatie van de veiligheidsregio zal voor een groot deel bestaan uit functionarissen vanuit de kolommen. De kolomorganisaties zullen enerzijds in staat moeten kunnen zijn om hun eigen taken goed te vervullen en anderzijds moeten zij bijdragen aan het oplossen van kolomoverstijgende veiligheidsvraagstukken. Ook zullen zij relevante veiligheidsinformatie vanuit hun kolom moeten inbrengen. Belangrijk punt van aandacht bij deze opgave is het behoud van vrijwilligheid bij de brandweer.

Ambities

De beleidsagenda "Samen Veiliger" omvat naast de hoofdopgaven een zestal ambities:



- *Samen in regie*
De veiligheidsregio stelt veiligheidsvraagstukken centraal en verbindt daaromheen partijen die kunnen bijdragen aan de oplossingen ervan.
- *Samen verantwoordelijk*
De verantwoordelijkheid voor veiligheid ligt primair bij burgers, instellingen en bedrijven en secundair bij de overheid. De veiligheidsregio erkent deze gezamenlijke verantwoordelijkheid en pakt veiligheidsvraagstukken waar mogelijk op met alle verantwoordelijken.
- *Samen slimmer*
De veiligheidsregio is kritisch naar zichzelf en zoekt met de blik naar buiten gericht voortdurend naar slimme wijzen van organiseren.
- *Samen informatie delen*
De veiligheidsregio is makelaar van veiligheidsinformatie van en voor partners en ondersteunt hiermee ook het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Hiertoe richt zij een VeiligheidsInformatieKnooppunt (VIK) in.
- *Samen zorgen*

De (na)zorg bij een incident is soms belangrijker dan bestrijding van de bron. De veiligheidsregio coördineert en regisseert inspanningen van acute medische zorg, bevolkingszorg en zorg door netwerken van betrokken burgers.

- *Samen aanpakken*

De crisisorganisatie van de veiligheidsregio moet meer flexibel worden. Er moet gebruik van kunnen worden gemaakt bij gemeentelijke crises die niet als klassieke ramp te typeren zijn. Denk hier bijvoorbeeld aan coördinatie van acute opvang van vluchtelingen. Ook moet de crisisorganisatie in staat zijn om een flexibel aantal crisispartners op te nemen, afhankelijk van het type crisis.

2) Financiële paragraaf

In het beleidskader 2020 zijn geen financiële middelen verbonden aan de ambities en doelen van de “beleidsagenda Samen Veiliger”. De kosten voor de doorontwikkeling van de veiligheidsregio worden voor de jaren 2020 en 2021 – voor zover mogelijk – bekostigd uit de reserves van VRBN. Hierna vindt een ijkmoment plaats op noodzaak en effectiviteit van de ontwikkelde oplossingen en voorzieningen. Voor eventuele langdurige bestendiging ervan zullen voorstellen worden opgenomen in het Beleidskader 2022. Aan het Risicoprofiel zijn geen directe financiële consequenties verbonden. De uitwerking van het Risicoprofiel vindt plaats in het Beleidsplan 2020–2023.

3) Zienswijze

Met betrekking tot het risicoprofiel zijn wij van mening dat de beschreven risico's reëel zijn ingeschat. Het overzicht van de gemeente specifieke risico's is een waardevolle aanvulling die op een goede manier inzicht geeft in wat voor onze gemeente belangrijk is. Derhalve kan met het risicoprofiel ingestemd worden.

Veiligheidsregio's zijn aan het ontwikkelen van een intern gerichte organisatie (focus op hulpdiensten) naar een verbindende organisatie rondom veiligheidsvraagstukken (externe blik). De opgestelde Beleidsagenda geeft invulling aan de opgaven binnen de VR Brabant-Noord die nodig zijn om een informatiegestuurde netwerkorganisatie te worden. Wij kunnen deze op inhoud dan ook ondersteunen. Omdat er nog geen financiële doorvertaling is gemaakt, maar eerst op basis van reserves wordt verkend, is het nu niet mogelijk om ambities en financiën tegen elkaar af te wegen. Dit kan er toe leiden dat er, in aanloop naar het Beleidskader 2022, een tussentijdse bijstelling van de ambities nodig is.